

Vreme: 01.10.2026 06:14

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-izdanja/minsko-polje-u-leglu-korupcije>

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Minsko polje u leglu korupcije

12366

Uoči najneizvesnijih izbora od 2012. godine, jedna od poenti aktuelne vlasti je da ako oni ne ostanu i posle oktobra za volanom, neće biti plata i penzija a Srbiju čeka ekonomski kolaps. Osim što je ovaj narativ paradoksalan pošto je jedan od najvažnijih ekonomskih poteza SNS-a 2014. godine bio smanjivanje penzija i plata u javnom [...] Uoči najneizvesnijih izbora od 2012. godine, jedna od poenti aktuelne vlasti je da ako oni ne ostanu i posle oktobra za volanom, neće biti plata i penzija a Srbiju čeka ekonomski kolaps. Osim što je ovaj narativ paradoksalan pošto je jedan od najvažnijih ekonomskih poteza SNS-a 2014. godine bio smanjivanje penzija i plata u javnom sektoru, otvara i pitanje kakvu bi zapravo ekonomiju mogao ostaviti SNS nekoj budućoj upravi, ukoliko do toga dođe posle 25. oktobra. Prema projekcijama MMF-a privredni rast ove godine biće 2,8 odsto, mada je u prvoj polovini godine međugodišnja stopa rasta na 3,5 odsto. Ovaj podatak se često koristi u kampanji vladajuće stranke, s obzirom na to da je među najvećim u Evropi, ali kampanja se oslanja na slabo poznavanje statistike od strane stanovništva. Rast dolazi nakon veoma niskog rasta od dva odsto prošle godine, zbog čega je i osnovica za ovogodišnji rast niža. Za sledeću godinu očekuje se ubrzanje na četiri odsto pre svega usled efekata održavanja specijalizovane izložbe EKSPLO 2027. Javni dug je prema poslednjim podacima 41,8 milijardi evra, ili 43,9 odsto BDP-a. Ovo možda nije veliki iznos duga u odnosu na BDP, ali zabrinjava to što je rebalansom budžeta za ovu godinu deficit povećan sa tri na 3,5 odsto BDP-a, odnosno na skoro 3,4 milijarde evra. Deficit, koji je najvećim delom posledica deljenja novca penzionerima i ostalim građanima u defakto pokušaju predizborne kupovine glasova, finansira se iz zaduživanja, pa neki ovu odluku trenutnih vlasti vide ne samo kao predizbornu kampanju, već i kao vrstu otrovne pilule, jer će te dugove morati da vraća nova vlast, ukoliko do promene dođe. Pored toga, međunarodne okolnosti za ovu zimu ne obećavaju. Energetska kriza pogađa Evropu usled ratova u Ukrajini i na Bliskom istoku. Cene nafte i gasa idu u nebesa, a očekuje se i poskupljenje električne energije. Očekivanja su da će se ovo odraziti na inflaciju, pa su otud u proteklom mesecu i Evropska centralna banka i američki FED podigli kamatne stope, što po pravilu usporava privrednu aktivnost. VRAĆANJE DRŽAVE JE PROCES Ključna stvar za neku novu vlast, prema mišljenju Milojka Arsića, profesora na Ekonomskom fakultetu u Beogradu i dopisnog člana SANU, jeste da razmišlja o tome da učvrsti vlast, da preuzme aparat sile, "nešto što Đinđić nije uspeo", a koji je sada pod kontrolom SNS-a. Što se tiče politika, on ističe da su najvažnije suzbijanje korupcije, povećanje efikasnosti državnih organa, uklanjanje partijskih stega u obrazovnim institucijama. "Treba insistirati na borbi protiv korupcije i na poštovanju zakona. Međutim, postignuta je makroekonomska stabilnost i ona bi trebalo da se sačuva. Fiskalnu i monetarnu politiku ne treba naglo menjati. Ova vlada je povećala deficit u ovoj godini, ali sledeće će se već vratiti na niži nivo i to bi trebalo tako i da ostane", napominje Arsić. Ono što je bitno sprovesti, prema njegovim rečima, jeste departizacija javne uprave. "Tu je zaposlen veliki broj nekompetentnih ljudi. I ako pogledamo kako je bilo posle 2000, ti ljudi kada budu otpušteni pozivaće se na kršenje radnih prava i na politički progon. Posle 2000. mnogi su dobijali na sudovima", ukazuje Arsić na jedan od izazova koji bi mogao da sačeka novu državnu upravu. On upozorava i da nema čarobnog štapića i ne može se očekivati da se sve popravi preko noći. "Mnogi pominju da treba da se desi 6. oktobar. Mislim da ništa ne treba na brzinu, niti može da se promeni za jedan dan. Vraćanje države je proces. Možemo da pogledamo primer Crne

Vreme: 01.10.2026 06:14

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-izdanja/minsko-polje-u-leglu-korupcije>

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Minsko polje u leglu korupcije

Gore. Tek sada se neki sudski slučajevi otvaraju. Nagle promene liče na čarobni štapić, a tako nešto ne postoji, upozorava on. Što se tiče odnosa sa investitorima, on smatra da treba nastaviti saradnju sa svima, i Kinezima i Amerikacima i svima ostalima. "Ne možemo mi da priuštimo da oteramo investitore. Ono što možemo je da primenjujemo zakone i da kontrolišemo primenu zakona. Znači da se saradnja sa investitorima nastavi, ali uz primenu zakona i radnih i ekoloških i svih ostalih", ističe Arsić dodajući da je važno i da se zbog istraga o korupciji ne zaustavi privredna aktivnost, da ljudi ne ostanu bez poslova. On ukazuje i na još jednu otežavajuću okolnost za nove vlasti, ukoliko do toga dođe na izborima. "Ono što će otežati posao onima koji dođu posle je što, ako pretpostavimo da će biti slobode medija, njihove mere će biti kritikovane u javnosti. U prvih pet godina vladavine SNS nije bilo nikakvog ekonomskog napretka, zapravo imali smo pad kupovne moći i standarda stanovništva. U fiskalnoj konsolidaciji smanjene su penzije. Ali zahvaljujući kontroli medija Vučićeva popularnost nije smanjena, čak je i više glasova osvojio na narednim izborima", podseća on. Arsić napominje da se veliki problemi kriju u javnim i državnim preduzećima. "Tu pre svega mislim na upravljanje EPS-om i na dugove Telekomu Srbija. Plašim se da bi u nekim trenutku država morala da preuzme na sebe neke od tih dugova. Nakon prodaje antenskih stubova, postoje ideje da se prodaju i antene na krovovima, a onda ih Telekom posle zakupljuje po višoj ceni. Oni žrtvuju solventnost zarad likvidnosti", upozorava Arsić. Naš sagovornik napominje i da bi trebalo nastaviti saradnju i sa MMF-om, jer oni često imaju veći autoritet u javnosti od naših ekonomista. "Što se tiče inflacije, ona će verovatno rasti narednih meseci, ali sumnjam da je naša monetarna politika samostalna. Mislim da MMF ima dosta uticaja na nju", ističe on. On ukazuje i da je važna stvar pitanje deviznog kursa, s obzirom na to da su se u javnosti pojavila mišljenja da je potrebno slabljenje dinara kako bi se povećala cenovna konkurentnost privrede. "Privrednici su uznemireni oko toga šta će biti. Već su se navikli na stabilan devizni kurs. Mislim da bi trebalo možda i trajno zadržati stabilan kurs i to zvanično usvojiti. To su radile Hrvatska i Severna Makedonija, a to sada faktički radimo i mi. Najveći deo emisije novca dolazi kroz devizne transakcije. Problem može nastati ako dođe do velikog smanjenja priliva deviza. Takođe, sa fiksnim kursom ne mogu se povećavati plate više od produktivnosti. Treba podsetiti da je prvih pet godina SNS imao realno smanjenje plata", napominje Arsić. Promena vlasti, prema Arsićevim rečima, pozitivno bi uticala na domaće investicije. "Dovoljno bi bilo to da domaće firme prestanu da reketiraju partijski kadrovi. Sumnjam da to mogu sa stranim kompanijama", zaključuje Arsić. BORBA PROTIV HOBOTNICA Ekonomista Dragovan Milićević ističe da sa ekonomskog aspekta novu vladu nakon izbora krajem oktobra čeka nekoliko veoma krupnih izazova. "Podela 'helikopterskog' novca koja je u toku i koja će prema informacijama iznositi oko 800 miliona evra je navodno pokrivena oročenim sredstvima iz Akcionarskog fonda u vlasništvu građana Srbije, ali taj fond ne pokriva ni trećinu obećanih sredstava. Sasvim sigurno da je ostatak sredstava oslonjen na povećanje javnog duga, koji prema podacima iznosi gotovo 42 milijarde evra", podseća on. Prema njegovom mišljenju, glavni problemi se koncentrišu na javni dug i narasle obaveze finansiranja kamata i otplata glavnice. Zatim, budžetski deficit je u poslednjih nekoliko godina konstantno oko dve milijarde evra u proseku. On ukazuje i na spoljnotrgovinski deficit i naročito očekivane negativne trendove u prilivu stranih direktnih investicija kao jedan od ventila pokrića obaveza prema inostranstvu. "Naime, Srbija je iscrpela postojeći model privlačenja investicija u manufakturne 'sklapačke' delatnosti, tako da je očekivana repatrijacija dobiti i selidba kapitala. Sada imamo situaciju da su u tekućem delu platnog bilansa odlivi po osnovu direktnih stranih investicija veći od priliva. Pri tome se u priliv računa i reinvestirana dobit što defakto sa stanovišta novčanih tokova nije istina, jer je reinvestirana dobit u bilansu neutralna kategorija", napominje on. Milićević ističe i da potencijalno problemi mogu nastati na međunarodnom tržištu kapitala i "presušivanja" izvora finansiranja države i pokrića tekućeg deficita. "Srbija vraća dospele dugove tako što kreira nove, plus se još i dodatno zadužuje za pokriće tekućeg deficita budžeta. Ukratko, deluje kao vrlo neizvesna budućnost u oblasti javnih i međunarodnih finansija", zaključuje Milićević. Kao jedna od najvećih zamerki režimu koji vodi državu prethodnih skoro deceniju i po su silni **infrastrukturni** projekti, koji su, kako se ispostavilo nakon pada nadstrešnice na Železničkoj stanici u Novom Sadu, prave hobotnice izvođača i podizvođača i ogromne cene. DUGOVI I TAJNI UGOVORI Dušan Dobromirov, profesor na FTN u Novom Sadu i član Anketne komisije za ispitivanje odgovornosti za pad nadstrešnice Železničke stanice u Novom Sadu, ukazuje na jedan sličan projekat modernizaciji pruge Beograd-Subotica, samo trostruko skuplji. "Ako je pruga projekat od oko milijardu, Čista Srbija je oko tri milijarde evra", ističe on. Čista Srbija je projekat izgradnje kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Srbiji. "Kao i kod železnice, najveći deo se finansira iz kredita kineske banke. Isto tako je netransparentno, kao i kod železnice. I ovde je kineska kompanija glavni projektant i izvođač radova. U ovom slučaju to je kompanija CBRC. Isto daju poslove našim firmama, kao što je u slučaju rekonstrukcije železničke stanice u Novom Sadu posao dat Startingu, koji onda imaju dalje svoje podizvođače. I prema našim grubim računima, vrednost radova je dvostruko veća od realne",

Vreme: 01.10.2026 06:14

Medij: novaekonomija.rs

Link: <https://novaekonomija.rs/vesti-iz-izdanja/minsko-polje-u-leglu-korupcije>

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Minsko polje u leglu korupcije

napominje Dobromirov dodajući da iako se taj projekat sprovodi u skoro svim opštinama u Srbiji, za samo sedam postoje kakvi-takvi podaci. "Recimo Kragujevac je jedan od gradova za koje je objavljeno nešto i mi smo utvrdili da pored celog lanca, od Kineza, Milenijum tima, na kraju radove izvodi Javno komunalno preduzeće Vodovod i kanalizacija. I to rade ispod tržišne cene, dok se na kraju naplati daleko više nego što bi trebalo. Tako se pravi dvostruka šteta, urušava se JKP, a uzimaju se pare iz budžeta", ukazuje Dobromirov dodajući da je to samo primer i da su lokalna javna preduzeća širom Srbije upropašćena. Dugovi lokalnih samouprava, dugovi javnih komunalnih preduzeća i tajni ugovori su minsko polje, upozorava Dobromirov. "U JKP čeka veliki posao, jer tamo su zaposleni botovi, starlete, stanovnici Čacilenda... Ko dođe na čelo tih preduzeća imaće pune ruke posla", napominje on, a veličinu problema ilustruje primerom da je za krečenje jedne škole došla ponuda od 60 evra po kvadratu, što je pet, šest puta više od tržišne cene. Što se tiče zaključenih ugovora, postoje određene pravne okolnosti pod kojima ugovor može da prestane da važi. "Onda se ide na arbitraže. Neki od ugovora će morati i da se realizuju do kraja. Recimo, imamo taj nacionalni stadion, koji je u određenoj fazi izgradnje. Šta s njim? Da li ga ostaviti da tako propada ili ga završiti pa onda videti šta dalje? Naravno, projekti koji se nastavljaju, moraju biti bez korupcije. Novi projekti moraju da imaju studije izvodljivosti, moraju da prođu analizu da li su isplativi ili ne", ocenjuje naš sagovornik. I on, kao i profesor Arsić poteže pitanje potreba i isplativosti nekih projekata. "Na primer, da li mora na nekoj deonici da se gradi **auto-put** ili može i brza saobraćajnica, s obzirom na protok saobraćaja? Da li moramo da plaćamo po 15 miliona evra po kilometru ili možemo i za sedam-osam, kao svi ostali?", pita se on. On ističe i da su sve te naduvane cene u javnim projektima ugrađene i u BDP. "Naravno, te naduvane cene ulaze u formiranje BDP-a. Taj novac dalje ide u sistem, podstiče sektor usluga itd. Biće tu i drugih problema, recimo ukoliko dođe do prekida tokova novca od droge...", smatra on. Dodaje da je i rudarstvo kod nas dostiglo četiri odsto BDP-a. "Ali to su strane, uglavnom kineske firme koje iznose profit, izvoze rudu, dok se malo prerade odvija u Srbiji. U svetu vlada velika potražnja za bakrom i on dostiže visoke cene. Ako bi se taj balon izduvao, mogao bi drastično da utiče i na naš BDP. Da ne pričamo o tome ako bi nova vlast imala oštrije ekološke zahteve", zaključuje Dobromirov.

